

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: Bc. Barbora Staňková

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta, Ústav kulturních studií

Obor: Literárně-historická studia (LHSn)

Recenzent/Vedoucí*) diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 26. 8. 2016

Mgr. Hynek Látal, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Funkcionalismus a vilová architektura počátku 30. let 20. století v jižních Čechách (téma)

Studentka Barbora Staňková si za téma své diplomové práce zvolila atraktivní problematiku funkcionalistické vilové architektury v regionu, který spíše reflektoval výtvarné novinky z větších městských center, než že by je sám generoval. Přesto byly v jihočeských městech postaveny stavby, které dodnes patří k tomu nejlepšímu, čím se mohou z oblasti architektonické tvorby chlubit. Ačkoliv je text předkládané práce rozevřen od obecných pojmů ke konkrétním realizacím, mohu snad prozradit, že skutečným centrem práce je kapitola o vile Johanna Nepomuka Krale v Prachaticích, jejíž záchraně a současnému využití se studentka ve svých volných chvílích spolu s podobně smýšlejícími věnuje. Sympatická je mi proto určitá aktivistická pohnutka, která z kvalifikační práce dělá něco víc, než jen intelektuální cvičení bez vazby na skutečné problémy. V případě Kralovy vily totiž jde o samotnou hmotnou záchranu objektu, který naštěstí unikl devastaci kulturního dědictví socialistickým režimem, ale přesto mu hrozí nesmyslná demolice v budoucnosti. Práce tak v sobě skrývá i silný památkářský étos, který se však chvályhodně v samotném textu neprojevil. Práce Barbory Staňkové je členěna do třech větších tematických celků. V prvním celku autorka obecně a velmi stručně představuje typologii vily, a to od antických počátků až do prvních desetiletí 20. století. V následujícím celku se ve dvou oddílech již zaměřuje jen na vilovou architekturu modernistických hnutí a autorů počátku 20. století, aby se dále věnovala již jen pojmu funkcionalismu v zahraniční i české tvorbě. Ačkoliv studentům dějin umění úvodní kapitoly tohoto typu zakazujeme, protože obyčejně vyznívají neobratně a povrchně, chápu specifickou situaci v navazujícím magisterském studiu. Za autentický a místy originální intelektuální výkon proto považuji spíše třetí celek, v němž se autorka konečně věnuje konkrétním jihočeským realizacím.

Celek o funkcionalistických vilách v jižních Čechách je vystavěn striktně chronologicky, takže napomáhá čtenářově představě o jakémsi „vývoji“ funkcionalistické vilové architektury v regionu, a to na kvalitních příkladech. Ačkoliv některé z probíraných staveb se již staly předmětem bádání či kvalifikačních prací (např. Zátkova vila v Č. Budějovicích), přináší

autorka v některých otázkách návrhy možných řešení. Tak tomu je například v otázce autorství vily Františka Mráze v Mirovicích, která byla postavena v roce 1932. Jako jejího autora Staňková opatrně navrhuje stavitele Josef Friče, přičemž oceňuji především kritický přístup k údajům v odborné literatuře, s nimi autorka pracovala. Jak již bylo naznačeno výše, jedním z důležitých cílů předkládané kvalifikační práce bylo zjistit, jak si prachatická Kralova vila stojí mezi srovnatelnými realizacemi v regionu. Tento cíl je však dle mého soudu relativně dost ambiciózní, neboť Kralova vila byla navržena nikoliv místním architektem či stavitelem, ale vídeňským tvůrcem. Právě vídeňské prostředí architektonické moderny má přeci jen jiné kořeny a zázemí, než pražská scéna, jejíž vrcholné projevy na nás v retrospektivním pohledu působí mnohem progresivněji. Přesto je Kralova vila bezpochyby „funkcionalistická“, nemyslím si však, že jde jen o Loosův odkaz.

Ačkoliv studentka v předkládané práci podala kvalitní výkon, její práce je spíše na začátku, přičemž bych doporučoval zaměřit se výhradně na speciální badatelské otázky, spjaté právě s výše naznačenými problémy. Některé z nich autorka v práci otevírá, jako např. otázku vazby prachatického stavebníka na vídeňského architekta: byla to volba „národnostní“, nebo šlo především o nejlepší dostupnou kvalitu? Dále: je Kralova vila skutečně tak „loosovská“, jak se snaží dokázat autorka, nebo je to spíše „univerzálně funkcionalistická“ stavba s některými prvky Loosových staveb? Na předkládané práci je velmi důležitý její „regionální“ aspekt, neboť správně zhodnotit a analyzovat „provinční“ projevy velkých „stylů“ je mnohem složitější, než se zbývat „velkými“ uměleckými díly, jejichž místo a zhodnocení v dějinách umění bylo již provedeno a obecně je neustále potvrzováno.

Jsem velmi rád, že autorka se právě tématu „regionálních“ dějin umění nezalekla a naopak podala v předkládaném textu kvalitní výkon. Text práce je strukturován jasně a logicky, jeho autorka nemá žádné problémy s psaným jazykovým projevem. Rozhodně studentce doporučuji pokračovat v koncentrovaném bádání k tématu Kralovy vily a jejího místa v české architektuře funkcionalismu, přičemž by bylo chvályhodné, aby nějakou svou specializovanou studii publikovala v odborném periodiku, čímž může mimochodem rovněž napomoci záchraně této stavby.

Práci rozhodně **doporučuji** k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **výborně**

.....
podpis vedoucího - recenzenta*) diplomové práce

V Českých Budějovicích, dne 26. srpna 2016